

5. Onderzoek

In 2006 heeft het ministerie van LNV de Kenniskring Weidevogellandschap ingesteld. Deze heeft ten doel om alle kennis die relevant is om de achteruitgang van het aantal weidevogels tot staan te brengen te ontsluiten, ontwikkelen, verspreiden en benutten. Dat kan onderzoek zijn naar de ecologie van weidevogels, maar ook naar andere zaken zoals de effectiviteit van beheer, implementatie van maatregelen en aanpassingen in onderwijs. Hier beperken we ons tot het ecologisch onderzoek dat in Nederland plaatsvindt.

Een van de belangrijkste publicaties in de afgelopen jaren is het proefschrift *Precocial Problems* (Hans Schekkerman, 2008)², waarin hij laat zien waar de problemen liggen voor de grutto: de afname in [kuikenoverleving](#) als een van de sleutelfactoren voor de achteruitgang. Belangrijke oorzaken daarvan zijn het intensieve agrarische grondgebruik, vooral het maaibeheer (vroeg en massaal maaien), maar ook de toegenomen mestgift, vaak in combinatie met graslandvernieuwing. Dit heeft geleid tot een afname van kruidenarme graslanden met een te dichte vegetatiestructuur, waarin kuikens moeite hebben om voedsel te vinden. Op zulke graslanden is het aanbod aan insecten veel lager dan in [kruiden- en structuurrijke graslanden](#) (Klein et al. in druk)³. Daarnaast is het aantal predatoren toegenomen en is ook het klimaat veranderd. Grutto's konden het tempo van die veranderingen niet volgen, met als resultaat dat een toenemend deel van de graslanden is gemaaid als het merendeel van de legfels uitkomt. De omstandigheden waarin de kuikens moeten opgroeien

en zijn dus behoorlijk verslechterd.

Geschiedte veenweidegebieden voor weidevogels zoals de grutto kennen een relatief hoog [waterpeil](#) van 20 tot 40 cm onder het maaiveld, een gemiddeld late maaidatum, een kruidenrijke en structuurrijke vegetatie en een zeer [open landschap](#) (Van 't Veer et al. 2008)⁴. Duidelijk is ook dat de problemen die de weidevogels tegenkomen vooral in Nederland in het broedseizoen liggen. Een studie naar de overleving, [trek en overwintering](#) van (volwassen) weidevogels (Bruinzeel et al. 2008)⁵ maakte duidelijk dat de overleving van een aantal steltlopers in ieder geval niet is afgenomen, sterker nog: de overleving van de grutto lijkt zelfs iets toegenomen. Ook de overleving tijdens het broedseizoen veranderde niet in de afgelopen jaren. Dit ontkracht het idee dat de populatieafname een gevolg is van sterk toegenomen predatie van oudervogels.

² Schekkerman, H. 2008. *Precocial problems*. Shorebird chick performance in relation to weather, farming, and predation. Proefschrift Rijksuniversiteit Groningen.

³ Kleijn, D., Schekkerman, H., Dimmers, W.J., van Kats, R.J.M., Melman, T.C.P. & Teunissen, W.A. 2010. Adverse effects of agricultural intensification and climate change on breeding habitat quality of Black-tailed godwits *Limosa l. limosa* in the Netherlands. *Ibis*.

⁴ Van 't Veer, R., Sierdsema, H., Musters, C.J.M., Groen, N. & Teunissen, W.A. 2008. Weidevogels op landschapsschaal. Ruimtelijke en temporele veranderingen. Rapport DK nr. 2008/dk105, Directie kennis, Ministerie LNV, Ede.

⁵ Bruinzeel, L.W. (ed) 2010. Overleving, trek en overwintering van scholekster, Kievit, tureluur en grutto. Rapport DK nr. 2010/dkxx, Directie kennis, Ministerie LNV, Ede.

